

PWYLLGOR ARCHWILIO: (Rhaid peidio â bod yn aelodau o'r Pwyllgor Adnoddau)

Aelodaeth: 4 (efallai na fydd yn cynnwys y Pwyllgor Cyllid, Uwch Ddeiliaid Swyddi nac aelodau myfyrwyr)
- (Cworwm 2) gall cyfethol fel yr ystyrir ei fod yn angenrheidiol

Amledd: 4 cyfarfod y flwyddyn

Rhesymeg: Ymdrin â gofynion archwilio mewnol ac allanol statudol ac adroddiadau, ynghyd â monitro risg cyffredinol

Adrodd: Sharon Bowker, Matt Nash

Bydd sesiwn anffurfiol arferol (nad yw'n cael ei gofnodi) yn cael ei chynnal o leiaf unwaith y flwyddyn ar ddechrau (neu ddiwedd) pob cyfarfod rhwng Archwilwyr ac aelodau'r Pwyllgor Archwilio, heb reolwyr yn bresennol. Pwrpas y trafodaethau hyn fydd hwyluso unrhyw feysydd o bryder neu ymholiad cyffredinol o ddiddordeb i Lywodraethwyr, neu yn wir unrhyw bryderon y gallai archwilwyr dymuno eu dwyn i sylw aelodau'r Pwyllgor Archwilio, ac eithrio a allai ymddangos fel arfer ar agenda y Pwyllgor Archwilio.

CYLCH GORCHWYL DRAFFT

Cyfansoddiad:

Mae'r Gorfforaeth drwy hyn yn penderfynu mabwysiadu'r cylch gorchwyl canlynol ar gyfer y Pwyllgor Archwilio.

Amcanion:

Bydd y Pwyllgor Archwilio yn sicrhau bod systemau rheoli mewnol, gan gynnwys gweithgareddau archwilio, y Gorfforaeth ac unrhyw un o'i is-gwmnïau yn cael eu monitro yn weithredol, yn annibynnol ac yn wrthrychol er mwyn:

- Gwella effeithiolrwydd rheolaeth fewnol y Grŵp
- Atgyfnerthu annibyniaeth ac effeithiolrwydd y swyddogaeth archwilio mewnol
- Darparu bwrdd seinio ar gyfer Grŵp yn rheoli materion sy'n peri pryder mewn cysylltiad â systemau rheoli mewnol y Coleg.
- Cynghori ar ddibynadwyedd systemau gwybodaeth y Grŵp
- Ategu gwrthrychedd ac annibyniaeth yr archwilwyr allanol
- Cynyddu hyder y cyhoedd yn wrthrychedd a thegwch adroddiadau ariannol y Gorfforaeth ac yn ansawdd llywodraethu corfforaethol y Grŵp.
- Darparu cyfrwng cyfathrebu gan archwilwyr y Gorfforaeth, nad yw rheolwyr Grŵp yn ei reoli.

Awdurdod:

- Mae'r Pwyllgor Archwilio wedi'i awdurdodi gan Fwrdd y Gorfforaeth i ymchwilio i unrhyw weithgaredd o fewn ei gylch gorchwyl. Mae'n cael ei awdurdodi i geisio unrhyw wybodaeth sydd ei hangen arno gan unrhyw weithiwr ac mae pob gweithiwr yn cael ei gyfarwyddo i gydweithredu ag unrhyw gais a wneir gan y Pwyllgor Archwilio.
- Mae'r Pwyllgor Archwilio wedi'i awdurdodi gan Fwrdd y Gorfforaeth i gael cyngor proffesiynol annibynnol ac i sicrhau presenoldeb pobl nad ydynt yn Llywodraethwyr sydd â phrofiad ac arbenigedd perthnasol os yw'n ystyried bod hyn yn angenrheidiol.

1 Dyletswyddau:

Cyfrifoldebau gweithredol:

Bydd gan y Pwyllgor Archwilio y cyfrifoldebau gweithredol canlynol:

- Sicrhau bod y sefydliad yn cydymffurfio â gofynion gorfodol y Cod Ymarfer Archwilio perthnasol
- Cytuno ar natur a chwmpas y gwaith archwilio
- Hyrwyddo cydlynu rhwng yr archwilwyr mewnol ac allanol.

2 Rheoli Risg:

Mae sicrwydd dros reoli risg yn elfen allweddol sy'n sail i waith y Pwyllgor Archwilio. I'r perwyl hwn, bydd y Pwyllgor yn adolygu ac yn asesu datblygiad a gweithrediad effeithiol rheoli risg yn y Grŵp. Yn benodol, bydd yn:

- a. Goruchwylio polisi a strategaeth rheoli risg y Grŵp, a'u gweithredu yn ymarferol
- b. Goruchwylio integreiddio rheoli risg i'r llywodraethu a'r penderfyniad prosesau gwneud y sefydliad
- c. Adolygu'r trefniadau i gydlynu ac arwain rheoli risg, gan gynnwys llinellau proses ac adrodd
- d. Adolygu'r proffil risg, cadw i fyny â meysydd sylweddol o risgiau strategol a risgiau gweithredol a phrosiectau mawr
- e. Adolygu'r sicrwydd rheoli risg sydd ar gael ar gyfer rheoli risgiau partneriaeth, gan gynnwys y risg proffil y Grŵp fel rhan o'r bartneriaeth
- f. Adolygu'r gofrestr risg gorfforaethol a cheisio sicrwydd bod rheolwyr yn briodol yn berchen ar a rheoli risgiau yn effeithiol
- g. Ceisio sicrwydd bod asesiadau risg digonol yn cefnogi strategaethau a pholisïau a mae risgiau yn cael eu rheoli a'u monitro yn weithredol
- h. Dilyn a monitro risgiau a nodwyd gan archwilwyr ac arolygwyr i sicrhau eu bod yn cael eu hintegreiddio i'r broses rheoli risg
- i. Cefnogi'r gwaith o ddatblygu ac ymgorffori arfer da ym maes ymarfer rheoli risg.

3 Cyfrifoldebau monitro:

Bydd gan y Pwyllgor Archwilio y cyfrifoldebau monitro canlynol:

Archwiliad Mewnol:

- a. Adolygu asesiad anghenion archwilio archwilwyr mewnol a'r cynllun archwilio
- b. Ystyried canfyddiadau mawr ymchwiliadau archwilio mewnol ac ymateb y rheolwyr
- c. Sicrhau bod yr adnoddau sydd ar gael ar gyfer archwilio mewnol yn ddigonol i ddiwallu anghenion y Grŵp.

Archwiliad Allanol:

- d. Ystyried datganiadau ariannol blynyddol drafft y Grŵp, ar ôl eu hadolygu gan Tim Strategol a'r Pwyllgor Cyllid a chyn eu cyflwyno i Fwrdd y Gorfforaeth i'w cymeradwyo'n ffurfiol. Dylai'r adolygiad hwn gynnwys ystyriaeth benodol o gyfrifoldebau'r Llywodraethwyr a'r datganiad llywodraethu corfforaethol. Bydd barn y Pwyllgor Archwilio ar unrhyw ddatganiad o effeithiolrwydd y system rheoli fewnol yn cael ei ddarparu i Fwrdd y Gorfforaeth fel rhan o adroddiad blynyddol y Pwyllgor Archwilio.
- e. Trafod gyda'r archwilwyr allanol, cyn i'r archwiliad ddechrau, natur a chwmpas yr archwiliad.

4 Cyffredinol:

- a. Trafod canfyddiadau a chasgliadau sy'n deillio o archwiliadau, gan gynnwys adolygiad o Lythyr Rheoli'r archwilydd allanol sy'n ymgorffori ymatebion rheoli, ac unrhyw faterion eraill y gallai'r archwilwyr mewnol neu allanol dymuno eu trafod (yn absenoldeb rheolaeth Grŵp lle bo angen)
- b. Adolygu effeithiolrwydd systemau rheoli mewnol, ac yn arbennig adolygu llythyr rheoli'r archwilydd allanol, adroddiad blynyddol yr archwilydd mewnol ac ymatebion rheoli.
- c. Monitro perfformiad ac effeithiolrwydd archwilio allanol a mewnol fel sail ar gyfer argymhellion i'r Bwrdd Corfforaeth ynghylch eu hailbenodi.
- d. Goruchwyllo polisi'r sefydliad ar dwyll ac afreoleidd-dra, gan gynnwys unrhyw gamau a gymerwyd o dan y polisi hwnnw.
- e. Adolygu adroddiadau perthnasol gan Lywodraeth Cymru a sefydliadau eraill, a monitro gweithrediad argymhellion perthnasol yn ôl yr angen.
- f. Sicrhau bod yr holl golledion sylweddol wedi'u hymchwilio'n briodol a bod yr archwilwyr mewnol ac allanol ac Archwilio MEDR wedi cael gwybod yn llawn am y mater.
- g. Adolygu'r mecanweithiau sicrwydd ar gyfer sicrhau cydymffurfiaeth â gofynion Llywodraethu Corfforaethol y Grŵp.

5 Cyfrifoldebau cynghori:

Bydd y Pwyllgor Archwilio yn ystyried ac yn cynghori'r Bwrdd Corfforaeth ar:

Archwiliad Mewnol:

- a. Cynghori Bwrdd y Gorfforaeth ar benodi a thelerau ymgysylltu yr archwilwyr mewnol, y ffi archwilio, darparu gwasanaethau nad ydynt yn archwilio gan yr archwilwyr mewnol ac unrhyw gwestiwn o ymddiswyddo neu ddiswyddo'r archwilwyr mewnol
- b. Ystyried a chynghori'r Gorfforaeth ar adroddiadau archwilio mewnol a llythyrau rheoli
- c. Ystyried a chynghori'r Gorfforaeth ar yr asesiad anghenion archwilio a chynlluniau archwilio strategol a thymor byr ar gyfer y gwasanaeth archwilio mewnol.

Archwiliad Allanol:

- d. Cynghori'r Gorfforaeth ar benodi a thâl yr archwilwyr allanol, a chwmpas eu gwaith gan gynnwys unrhyw wasanaethau nad ydynt yn archwilio a ddarperir ac ymddiswyddo neu ddiswyddo.
- e. Ystyried a chynghori'r Gorfforaeth ar adroddiadau archwilio allanol a llythyrau rheoli.

6 Cyffredinol:

- a. Cynghori'r Gorfforaeth ynghylch a oes gan y Grŵp systemau a gweithdrefnau digonol ar waith i hyrwyddo economi, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd.

- b. Derbyn a chynghori'r Gorfforaeth ar unrhyw adroddiadau perthnasol gan yr ONS, MEDR, Llywodraeth Cymru a sefydliadau priodol eraill.

7 Cyfrifoldebau eraill:

- a. Bydd y Pwyllgor Archwilio yn sicrhau cydlynu rhwng yr archwilwyr mewnol ac allanol.
- b. Bydd y Pwyllgor Archwilio yn ystyried datganiadau ariannol blynyddol y Grŵp ar ôl eu hadolygu gan y Pwyllgor Polisi a Chyllid Strategol a chyn eu cyflwyno i Fwrdd y Gorfforaeth.
- c. Ystyried a, os yw'n briodol, ymchwilio, neu gomisiynu ymchwiliadau i unrhyw gwynion sy'n ymwneud â thwyll honedig neu afreoleidd-dra ariannol arall neu gamymddwyn yn y Grŵp yn unol â chod ymarfer a gweithdrefnau'r Grŵp.
- d. Bydd y Pwyllgor Archwilio yn gyfrifol am unrhyw faterion eraill a gyfeiriwyd at y Pwyllgor Archwilio gan Fwrdd y Gorfforaeth.

8 Gweithdrefnau Adrodd:

- Bydd y Pwyllgor Archwilio yn cylchredeg cofnodion ei gyfarfodydd i Fwrdd y Gorfforaeth a bydd cyfle yng nghyfarfodydd Bwrdd y Gorfforaeth drafod materion a godwyd gan y Cofnodion.
- Bydd y Pwyllgor Archwilio yn cynhyrchu adroddiad blynyddol y bydd yn ei gyflwyno i Fwrdd y Gorfforaeth, ynghyd ag adroddiad blynyddol yr archwilydd mewnol, sy'n crynhoi'r gweithgaredd ar gyfer y flwyddyn. Bydd yn rhoi barn y Pwyllgor Archwilio, yn seiliedig ar waith yr archwilio mewnol ac allanol ac unrhyw waith arall a gynhaliwyd yn ystod y flwyddyn, ar effeithiolrwydd y system rheoli mewnol. Dylid cyflwyno'r adroddiad mewn pryd i'w ystyried gan y Bwrdd Corfforaeth wrth ystyried datganiad cyfrifoldeb y Llywodraethwyr yn y datganiad ariannol blynyddol.